

Την Κυριακή, 22/11/15 είδαμε την ταινία του Σωτήρη Γκορίτσα «Από τα κόκκαλα βγαλμένα» (2010).

Προλόγισε ο κριτικός κινηματογράφου Γ. Μπράμος. Συζήτησαν ο σκηνοθέτης Σ. Γκορίτσας και ο ψυχαναλυτής Μ. Πέτρου. Την συζήτηση συντόνισε ο ψυχαναλυτής Σ. Μανωλόπουλος.

Στην ταινία, μια αυθεντική κωμωδία, βλέπουμε πως το ασυνείδητο διαρκώς σπάει «πλάκα» μαζί μας... Μας εμπλέκει σε απίστευτες καταστάσεις με τρόπο που σπάει κόκκαλα. Το χιούμορ είναι μια κατάφαση του ασυνείδητου όπου τα αντίθετα συνυπάρχουν.

Η ταινία εκφράζει μια ωμή πραγματικότητα σε ένα δημόσιο νοσοκομείο όπου η υγεία των πολιτών επαφίεται στον ηρωισμό των γιατρών και των νοσηλευτών. Αναπαριστά με σουρεαλιστικό χιούμορ την υπερβολική πραγματικότητα που εισβάλλει στην ψυχική ζωή και στις σχέσεις των ανθρώπων και δείχνει τις κωμικοτραγικές ασυνέχειες της ζωής μας με δραστικές εικόνες καταγμάτων και κομμένων μελών του σώματος. Σαν τον νέο ειδικευόμενο γιατρό, ξαφνικά πέφτουμε στην μέση ενός κόσμου που είναι παράλογος και χαοτικός. Ο Σωτήρης Γκορίτσας με ορθοπεδικό χιούμορ προσπαθεί να ανατάξει, να συνθέσει ξανά σε ένα όλο με συνοχή τον άνθρωπο και την κοινωνία που κατατεμαχίζεται. Μια άμυνα στην μη οργάνωση είναι η διαφθορά, ο κυνισμός, ο συνδικαλισμός ως κατοχύρωση δικαιωμάτων και η γραφειοκρατία ως αποφυγή της ευθύνης.

Στο νοσοκομείο παρουσιάζεται έμπρακτα η βασική κατάσταση του ανθρώπου που γεννιέται βιολογικά αβοήθητος, σε απόλυτη εξάρτηση από έναν άλλο για να επιβιώσει. Η ταινία δείχνει τον τρόπο της παράδοσης, της απόλυτης παθητικοποίησης, όπου αισθάνεται κανείς ανυπεράσπιστος στα χέρια του άλλου. Αυτή η απειλή δοκιμάζει την ικανότητα να αποδεχόμαστε το πεπερασμένο της ύπαρξης και τη ταπεινότητα που απαιτείται για να αναγνωρίζουμε ότι ο θάνατος είναι εύκολος, δεν χρειάζεται να κάνεις τίποτα για αυτό, η ζωή θέλει κουράγιο. Από την άλλη πλευρά, ο έρωτας θεραπεύει το άγχος θανάτου. Από την πρώτη σκηνή το θέμα είναι το άνοιγμα προς την ζωή όπου το παιδί έρχεται να πάρει την θέση που αφήνει κενή ο θάνατος της μητέρας-γιαγιάς με την Σκλήρυνση Καζαμπλάνκας, με το μέγλωμα του παιδιού να σηματοδοτεί τον χρόνο που περνά, τον χρόνο που πέρασε, τον στάσιμο χρόνο στο νοσοκομείο, στην Καζαμπλάνκα.

Η αποδοχή ενός επαγγελματία από τους συναδέλφους του συναφίου του είναι η πιο μεγάλη τιμή που μπορεί να του απονεμηθεί. Με αυτό το χειροκρότημα γίνεται δεκτός ο ήρωας στο τέλος από όλο το προσωπικό του νοσοκομείου, για την ηθική του στάση (την ανάληψη της ευθύνης για τον διπλανό) και την επιστημονική του επάρκεια.

Δύο ακόμα θέματα διατρέχουν το έργο μεταξύ των άλλων.

Το έργο αρχίζει όταν ο νέος ειδικευόμενος προσπαθεί να βρει μια θέση κοντά στον δάσκαλο που εκτιμά για να μάθει την τέχνη (την ειδικότητα της Ιατρικής) που έχει επιλέξει. Ποιος δίνει την άδεια να είναι κανείς δάσκαλος, να έχει την αυθεντία, να διδάξει; Ορισμένες σκηνές εκτυλίσσονται στην τραπεζαρία στο ισόγειο του νοσοκομείου. Φευγαλέα εμφανίζεται η εικόνα του Μυστικού Δείπνου, δηλώνοντας την μετάδοση της γνώσης στην επόμενη γενιά. Υπάρχει μια ιδρυτική σκηνή στην ιστορία κάθε παιδιού όπου ο πατέρας μοίρασε το ψωμί και το κρασί στο τραπέζι. Αυτό είναι το πρότυπο της μετέπειτα σχέσης μας με τους δασκάλους, με αυτούς που διανέμουν την γνώση.

Μια άλλη σκηνή που μας μιλά ασυνείδητα είναι αυτή που ο γιος μιλά με τον πατέρα του για τις παγίδες που βάζει στις ελιές για να πιάνει τον δάκο. Είναι αναπόφευκτος ο συνειρμός μου με τα διωκτικά άγχη που απειλούν την υπόσταση, την συνοχή, την δημιουργικότητά μας ως άτομα και ως κοινωνία.

Η μουσική μιξάζ και πρωτότυπη, απλώνεται σαν χαλί που ενοποιεί στην ύφανσή του τα διαμελισμένα σώματα... Η ταινία άρεσε στους Έλληνες και διαδόθηκε από στόμα σε στόμα. Αναγνωρίστηκε με τρία βραβεία της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου, το βραβείο πρώτου (Ξάφης) και δεύτερου (Ημελλος) αντρικού ρόλου, και το βραβείο μοντάζ (Ιωάννα Σπηλιοπούλου).